

Ny mønt til gamle riger

*Tolv valutaer
bliver til én*

side 03

*Vi vil se mere
til euroen*

side 04-05

EUROEN – EN HISTORISK BEGIVENHED

Den 1. januar 2002 blev eurosedler og -mønter sat i omløb i 12 af EU's medlemslande: Finland, Irland, Tyskland, Frankrig, Holland, Belgien, Luxembourg, Spanien, Portugal, Italien, Østrig og Grækenland. Disse lande kaldes under ét euro-landene.

Selv om Danmark - ligesom Storbritannien og Sverige - har valgt ikke at indføre euroen, så vil den ny fælles europæiske valuta også påvirke danskerne på en lang række områder.

Denne avis har til formål at give dig svar på nogle af de spørgsmål, der naturligt melder sig i kølvandet på den historiske begivenhed. Et par eksempler:

- Hvad skal jeg gøre med de kontanter i forskellige europæiske valutaer, jeg har liggende derhjemme?*
- Kan jeg bruge euroen i danske forretninger?*
- Hvilke værdier udstedes euromønterne og eurosedlerne i? - Og hvordan kan jeg kende dem fra hinanden?*

God læselyst!

“Dette øjeblik er af enorm betydning (...) Med euro i tegnebogen vil 300 millioner borgere dagligt blive mindet om, at de hører til ikke alene i deres eget land - men også i et større og stærkere samfund: Europa.”

*Romano Prodi,
Europa-Kommissionens formand,
den 24. september 2001*

EUROPA-KOMMISSIONEN
Repræsentation i Danmark
Højbrohus, Østergade 61
Postbox 144
1004 København K

Ansvarshavende redaktør
Presse- og informationschef
Lotte Ustrup Christensen

Redaktion
Kreab

Foto: Scandix
Layout: Lofi A/S

Tryk: K. Larsen & Søn A/S
Oplag: 256.000

Artiklerne dækker ikke nødvendigvis
Europa-Kommissionens holdninger.
Anvendelse af citater er tilladt mod behørig
kildeangivelse.

Europa-Kommissionen på Internettet:
www.europa-kommissionen.dk

Franc Punt
Schilling Drachmer
Lire Gylden
D-mærk Markka
Escudos Pesetas

TOLV VALUTAER BLIVER TIL ÉN

D-mark, finske mark, gylden, franske og belgiske franc og alle de andre valutaer, der fandtes i euroområdet, er gået på pension. Nu er euroen fælles møntfod fra Østersøen til Middelhavet – med tre undtagelser: Danmark, Sverige og Storbritannien.

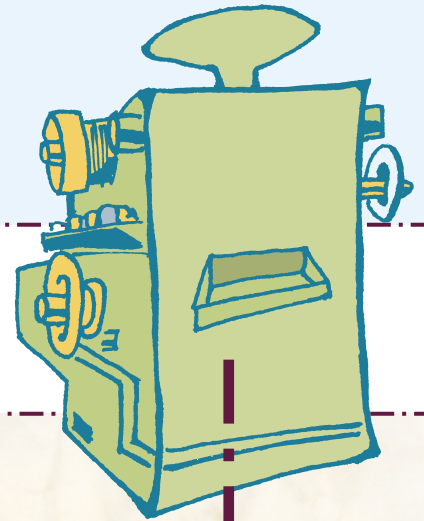
I en overgangsperiode frem til den 28. februar 2002 er de 'gamle' valutaer dog fortsat gyldige i eurolandene – men i forskellige tidsrum (se tidslinje nederst på siden). Selv om det nu er euroen, der er gangbar mønt, så har de 'gamle' valutaer fra eurolandene altså ikke mistet deres værdi fra den ene dag til den anden.

Til og med den 28. februar 2002 kan du i alle pengeinstitutter i et vilkårligt euroland veksle det pågældende lands egne 'gamle' sedler og mønter til euro. Herefter

sker veksling efter regler, der er forskellige i de enkelte eurolande: i nogle lande kan du fortsat i en periode veksle de 'gamle' valutaer i pengeinstitutterne, mens du i andre eurolande er henvist til de respektive landes centralbanker.

Regler i Danmark

Euroen kan ikke anvendes som betalingsmiddel i Danmark. I danske pengeinstitutter kan du mod gebyr veksle sedler i eurolandenes 'gamle' valutaer til euro eller til danske kroner. Men du risikerer en dårligere vekselkurs på grund af de højere omkostninger, der skyldes, at eurolandenes 'gamle' valutaer ikke sættes i cirkulation igen. De danske pengeinstitutter bestemmer selv, hvor længe de vil tage imod de 'gamle' valutaer. I dit pengeinstitut kan du få at vide, hvor længe det modtager de 'gamle' valutaer.

[Euro]

Du kan altså stadig nå at veksle de 'gamle' valutaer i både Danmark og i eurolandene, men det bliver vanskeligere og måske også dyrere, hvis du venter for længe.

28.01.'02

09.02.'02

17.02.'02

28.02.'02

19.01.02	Holland	20.01.02	Irland	21.01.02	Frankrig	22.01.02	Belgien	23.01.02	Finland	24.01.02	Grækenland	25.01.02	Italien	26.01.02	Luxembourg	27.01.02	Portugal	28.01.02	Spanien	29.01.02	Tyskland	30.01.02	Østrig
<p>Fra den 28. februar 2002 er tyske og finske mark, belgiske, luxembourgske og franske franc, italienske lire, hollandske gylden, spanske pesetas, græske drachmer, portugisiske escudos, østrigske schilling og irske punt ikke længere gyldige som betalingsmiddel i de 12 eurolande. De overgangsperioder, hvor de nationale valutaer er gyldige, varierer fra land til land – af tidslinjen fremgår det, hvor længe de nationale valutaer er gyldige i de enkelte eurolande.</p>																							

25.02.02 26.02.02 27.02.02 28.02.02

Eurosedler

Der udstedes syv eurosedler med følgende værdier i euro: 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5. I modsætning til euromønterne har eurosedlerne intet nationalt særpræg - de er fuldstændig identiske i alle eurolandene. Alle eurosedlerne fremstilles ud fra de højeste internationale sikkerhedsstandarder. Således benyttes en kombination af forskellige sikkerhedselementer: kobbertryk, hologram, vandmærke, sikkerhedstråd, tryk med farveskrift og stribe med perlemorseffekt.

Euroen vil blive den mest betydningsfulde udenlandske valuta for danskerne, siger Danmarks nationalbankdirektør Bodil Nyboe Andersen.

"I virkeligheden blev euroen jo indført som valuta for tre år siden, nemlig ved årsskiftet 1998/99. Og at euroen fra 1. januar 2002 er blevet til håndgribelige mønter og sedler, betyder, at vi nu vil se meget til euroen, både når vi rejser i udlandet, og når udenlandske turister kommer her til landet," siger Bodil Nyboe Andersen. Den danske nationalbankdirektør tager indførelsen af euroen som kontantvaluta meget roligt. Og det mener hun også, at alle andre danskere kan gøre.

"Euroen vil blive den mest betydningsfulde udenlandske valuta for danskerne, og den vil være den valuta, vi handler mest i," konstaterer hun. Men danskerne vil fortsat skulle bruge danske kroner i almindelige danske transaktioner.

Danskerne vil komme til at forholde sig til euroen på mange områder, mener hun. "Vi skal vænne os til, at mange større butikker på deres bon vil oplyse om prisen i euro. Og der vil blive områder i Danmark - især de egne, der ligger tæt på en grænse - hvor det vil være ligeså naturligt at betale med euro,

Kræftens Bekæmpelse

Dansk Røde Kors

Støt et godt formål

Som du kan læse på side 3, bliver eurolandenes tidligere nationale valutaer snart ugyldige, men mønterne og sedlerne kan stadig gøre nytte. Kræftens Bekæmpelse og Dansk Røde Kors har iværksat hver deres indsamlingskampagne. På de to organisationers hjemmesider kan du læse mere om, hvordan din ugyldige valuta kan gøre gavn.

Kræftens Bekæmpelse - www.cancer.dk

Dansk Røde Kors - www.redcross.dk

“Euroen vil blive den mest betydningsfulde udenlandske valuta for danskerne”

Bodil Nyboe Andersen, nationalbankdirektør

VI VIL SE MERE TIL EUROEN

som det i dag er for tysker på ferie ved Vesterhavet betale med D-mark. Der vil givet komme mange europæiske turister, som tror, Danmark også har indført euroen, og som derfor ikke på forhånd har vekslet til kroner, når de skal til Danmark,” vurderer hun.

“At handle i forskellige valutaer har vi for længst vænnet os til. Men det betyder naturligvis ikke, at danskerne skal til at betale i euro. Det vil koste penge at veksle danske kroner om til euro, og den kurs, købmanden er, vil også rumme de omkostninger, der bundet med at skulle veksle tilbage kroner,” siger hun.

“Nej, der, hvor danskerne virkelig kommer til at mærke euroen, er, når de rejser rundt i Europa. I stedet for at skulle holde styr på en masse forskellige valutaer, så vil det blive lettere, når det er euroen, man betaler med, uanset om man rejser til fx Spanien, Italien eller Grækenland. Samtidig bliver det lettere på den måde, at danskerne tit har problemer med at omregne de mange nuller i italienske og spanske penge til danske forhold,” siger Bodil Nyboe Andersen.

Eurotog i Østrig
I Østrig valgte Europa-Kommissionens Repræsentation en af de mere utraditionelle metoder til at informere borgerne om euroen. Fra den 17. september kørte et 200 meter langt euro-tog - 'EuroTrain 2001' - rundt i hele landet spækket med informationer om euroen. Da turen sluttede i Wien den 15. december, havde toget gjort stop ved i alt 60 stationer.

Euromønter

Der findes otte euromønter med følgende værdier: 2 og 1 euro samt 50, 20, 10, 5, 2 og 1 cent (der går 100 cent på én euro). De har alle en fælles europæisk side og en side med nationalt særpræg, men uanset det nationale særpræg kan euromønterne anvendes i hele euroområdet. Den fælles side bærer forskellige illustrationer. På 1-, 2- og 5-cent-mønterne ses Europas placering på verdenskortet. På 10-, 20- og 50-cent-mønterne vises EU som en samling af nationer, og endelig bærer 1- og 2-euro-mønterne en illustration af Europa.

Eiffeltårnet 24 gange i mønter
Der er fremstillet ca. 50 milliarder euromønter, og deres samlede vægt svarer til vægten af 24 Eiffeltårne.

Kurven består af: et kilo pærer, seks æg, 250 gram Gouda-ost, to liter mælk, 500 gram svinekoteletter, en liter frugtyoghurt (lokalt mærke), 250 gram bacon, 500 gram laksesteak, 250 gram ørred, et kilo bananer og 500 gram kiwifrugt. Priserne er udtryk for et årligt gennemsnit i supermarkederne.

LETTERE AT SAMMENLIGNE PRISER

Med euroen vil de europæiske forbrugere opleve, at det bliver lettere at sammenligne priser i euroområdet. Euroen giver med andre ord forbrugerne større prisgennemsigtighed.

Naturligvis kunne forbrugerne også før euroen sammenligne priser i forskellige valutaer. Det krævede 'bare', at du kendte kursen og lige havde en lommeregner ved hånden. Med én fælles valuta vil du som forbruger umiddelbart kunne se, hvad en identisk vare koster i enhver butik i eurolandene.

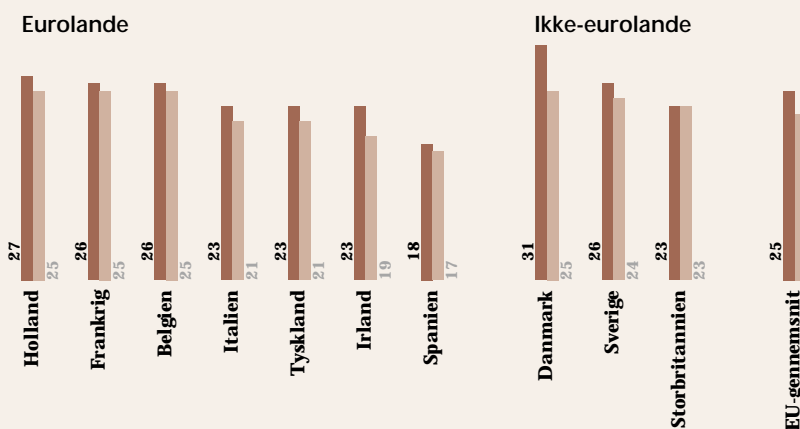
At forbrugerne nu lettere kan sammenligne priser, vil ifølge den økonomiske teori have to effekter. For det første vil forbrugerne simpelthen købe ind der, hvor varerne er billigst. Konkurrencen vil – alt andet lige – tvinge priserne ned

mod niveauet i de billigere områder. Den udvikling vil blive drevet frem af grænsehandel og salg over grænser via internet og postordre. Dertil kommer den indirekte effekt. Af frygt for at falde uheldigt ud i prissammenligninger og miste markedsandele vil producenter, distributører og butikker tilpasse deres priser, *før* forbrugerne for alvor begynder at drage over grænserne.

Når det er sagt, så skal det samtidig slås fast, at euroen ikke betyder, at priserne bliver ens i de 12 eurolande. Det skyldes blandt andet, at der fortsat vil være forskel på landenes skatter og afgifter, at der er transportomkostninger for varerne samt lokale forhold – herunder at en lang række reguleringer knyttet til handel med varer og tjenester fortsat vil være forskellige fra land til land.

Figuren viser, hvad en kurv med dagligvarer koster i en række europæiske lande – omregnet til euro

■ Inkl. moms
■ Ekskl. moms

Kilde: "Price dispersion in the Internal Market", Europa-Kommissionen, maj 2001

EURO for 4.817 mia. DKK

Euromønter og -sedler til en værdi af 4.817 mia. DKK er blevet transporteret til lands, til vands og i luften, så de den 1. januar 2002 lå klar til de ca. 300 millioner borgere i eurolandene.

EUROEN

€

Euro forkortes EUR, ligesom fx danske kroner forkortes DKK, og svenske kroner forkortes SEK. € er symbolet for euro – ligesom fx \$ er symbolet for den amerikanske dollar. €-symbolet er inspireret af det græske bogstav epsilon, som er det første bogstav i Europa. De to parallelle streger symboliserer euroens stabilitet.

Ombytning af valutaer

Ombytningen af de 'gamle' valutaer til euro handler ikke kun om at få euroen i cirkulation; de 'gamle' valutaer skal også indsamles og destrueres. Der skal fx indsamles omkring 76 milliarder nationale mønter, der tilsammen vejer ca. 300.000 tons. "De 'gamle' valutaer bliver destrueret efter de samme retningslinjer som hidtil. Det betyder, at de enkelte nationale centralbanker har hver deres metoder til at gøre det på den mest effektive og miljørigtige måde," siger Niels Bünemann, presstalsmand for Den Europæiske Centralbank (ECB).

Sikkerheden i top

Euromønterne er blevet fremstillet på 15 møntfabrikker rundt omkring i Europa, så afstanden fra produktionssted til de stærkt bevogtede lagre har været forholdsvis begrænset. "Sikkerhedsfirmaerne bruger mange forskellige transportmidler. Det mest almindelige syn er givetvis pengeautomaterne på landevejen. I Grækenland med de mange øer er skibstransporter også almindelige, og visse franske oversøiske departementer og territorier forsynes ad luftvejen," fortæller Niels Bünemann.

Pengeautomater fyldes med euro

At få fyldt eurolandenes ca. 200.000 pengeautomater op er en tidskrævende opgave. Desuden skal op imod 10 millioner salgsautomater (til drikkevarer, cigaretter, billetter osv.) omstilles til euro.

Hensyn til svagtseende

Både eurosedlerne og euromønterne er designet, så svagtseende hjælpes på vej. Blandt andet er visse dele af eurosedlerne trykt i relief med kobbertryk, ligesom eurosedlernes værdi er skrevet med store tal. Euromønternes udformning varierer med hensyn til vægt, materiale, farve, rand og tykkelse, hvilket betyder, at blinde og svagtseende kan skelne mellem mønterne.

Læs mere om overgangen til euroen på følgende adresser:

- www.europa-kommissionen.dk
- www.oem.dk/eurohotline
- www.euro.ecb.int
- www.nationalbanken.dk
- www.eurostart.dk

Euroen er over os

ER DU KLAR?

Ved indgangen til 2002 har 300 millioner europæere fået en ny fælles valuta, euroen. Nedenfor kan du teste din euro-viden – og i avisen kan du læse meget mere om euroens betydning for danskerne. Avisen er i øvrigt lige til at hive ud og tage med hjem.

TEST DIN VIDEN

1. Hvor mange danske kroner går der på en euro (ca.)?

- a. 7,50
- b. 8,00

2. Kan en euromønt med en finsk bagside bruges i Spanien?

- a. Nej, den finske euro kan kun bruges i Finland
- b. Ja, den finske euro kan bruges i hele euroområdet

3. Der går 100 øre på en dansk krone. På én euro går der:

- a. 100 moneter
- b. 100 cent

4. Hvor mange forskellige beløb udstedes euro-sedlerne i?

- a. Der udstedes i alt syv euro-sedler på hhv. 5, 10, 20, 50, 100, 200 og 500 euro.
- b. Der udstedes i alt fem euro-sedler på hhv. 50, 100, 200, 500 og 1.000 euro.